

Livet er mer ...

Tips om personer som er engasjert i aktiviteter eller har hatt opplevelser som ikke er relatert til legeyrket, sendes til tidskriftet@legeforeningen.no

Det gjør godt å gjøre opp for seg!

Nabofeide om trær som skygger, hærverk på bilen eller en ungdom som faller for fristelsen og stjeler lekert undertøy fra det lokale butikksenteret. Konfliktrådsmegler Ingerid Ravnsborg tar gjerne saken. – Men det er partene selv som får den ut av verden, sier hun.

Ønsker vi et samfunn hvor konflikter i økende grad overtas av profesjonelle aktører – jurister, økonomer og behandlere? Nei, fremmedgjoringen har gått for langt. Konflikter er en naturlig del av menneskelivet, og lokalsamfunnet er selv i stand til å løse opp i flokene. Derfor må de bringes tilbake til dem det gjelder, som en kime til vekst og utvikling. Slik formulerte Nils Christie, professor i kriminologi ved Universitetet i Oslo, hva konfliktrådsordningen dreier seg om (1).

Prosjektet Alternativ til fengsling av ungdom, som ble opprettet i Buskerud tidlig på 1980-tallet, gav støtet til å omsette ideologien i praksis. Prosjektet var såpass vellykket at Sosialdepartementet oppfordret andre kommuner enn Lier til å gå samme vei. Da Stortinget fattet sitt vedtak i 1991, var Norge det første landet i verden med en lovfestet konfliktrådsordning i alle landets kommuner.

Ansikt til ansikt

Konfliktrådene, som faglig og økonomisk er underlagt Justisdepartementet, har til oppgave å megle i tvister som oppstår mellom mennesker, slås det fast på den offisielle hjemmesiden (www.konflikt.com).

– Målet er å komme frem til en avtale som er rimelig og rettferdig, både for den som blir påført og den som har gjort skade, sier megler Ingerid Ravnsborg.

Det er respekten for enkeltmenneskets iboende vilje til å ordne opp for seg, som gjorde at hun påtok seg vervet. Enten det dreier seg om sivile saker eller straffesaker som politiet oversender konfliktrådet, er behandlingen gratis for partene. Her er det ikke snakk om forbyrter, saksøkt eller

anmeldt. I stedet legges det vekt på at ordningen er frivillig, og at partene selv skal delta aktivt i meglingsmøtet som vanligvis finner sted innen et par uker.

Som megler i Modum kommune siden 1993, har Ingerid Ravnsborg et vell av saker å vise til. Taushetsplikten er uomtvistelig, men i anonymiserte ordelag deler hun gjerne erfaringer om hvordan hennes sambygding er i stand til å finne løsninger i tråd med konfliktrådsordningens intensjon.

– Det er riktig å møte den man har forgått seg mot, ansikt til ansikt. Påtalemaktens lange saksbehandlingstid virker verken preventiv eller grensesettende overfor unge lovbyrtere. Å få til et raskt oppgjør og å løse konfliktene på lavest mulig nivå, er det som driver meg.

Strøket i strafferegisteret

Ingerid Ravnsborg (f. 1927) er psykiater og har hatt sitt virke ved Modum Bad fra 1963. Imidlertid vil hun understreke at det er som medborger hun påtok seg oppgaven som megler i Buskerud-kommunen, i regi av Ringerike politidistrikt. Det stilles ingen andre krav til meglere enn at de har plettfri vandel og besitter det man fra gammelt av ville kalt sunt bondevett.

I dag er 700 meglere engasjert på landsbasis. Den siste årsstatistikken fra 2001 viser at 6 134 saker ble behandlet. Om lag 80% av avtalene ble innfridd, kun i 5% ble avtalen brutt og saken sendt tilbake til politiet for ordinær straffereaksjon.

– I straffesaker hvor skadevolderen er over 15 år, er konfliktrådets gulrot at vedkommende får slettet heftelsen på rullebladet dersom avtalen blir innfridd. For klageren kan det være aktuelt å få dekket egenandelen på forsikringen, forklarer Ravnsborg.

Det gjør også godt at begge parter kommer til orde med sine opplevelser av hva som skjedde. At ungdommen som stjal en cd-spiller ikke bare fikk høre om det økonomiske tapet for butikkinnehaveren, men samtidig innblikk i hvor engstelig den eldre ekspeditøren ble da hun oppdaget tyven. Og at partene ble enige om at gutten skulle jobbe fire lør-

Ingerid Ravnsborg har meglet i mange saker i de snart ti årene hun har hatt vervet i hjemkommunen Modum. Foto K. Rogne

dager på butikkens lager. Nå er det ikke lenger flaut å møtes til handel. Saken er jo opp og avgjort!

Vel forlikte

I det øyeblikket megleren har satt sin signatur på avtalen, er den juridisk bindende. Oppgjøret kan skje i form av penger, arbeidsinnsats eller at man i vitners nærvær er enige om at man er vel forlikte. Forsoningen blir gjerne symbolisert ved høytidelig håndslag, og slik bringes saken ut av verden.

Det er ikke bare ungdom som er involvert i sakene Ingerid Ravnsborg har meglet. Også godt voksne folk søker assistanse fra en nøytral tredjepart. Sivile saker er økende. Hun illustrerer med hyttefolk som hogger tømmer på annen manns grunn og naboer som krangler om gjerder, snøbrøyting og hestehold. – De skal jo fortsatt leve sammen som naboer. Derfor ønsker de å rydde opp i det som er vanskelig her og nå, smiler den aktive 75-åringen.

Hun har fire perioder som kommunestyrrerrepresentant for Kristelig Folkeparti bak seg, er leder av det kommunale kontrollutvalget og i den lokale dyrevernemnden. I nominasjonsprosessen foran høstens valg takket hun nei til gjenvalg. Men ved siden av deltidspraksis som lege, fortsetter pensjonisten gjerne sin meglergjerning.

Relatert til hennes lange yrkeskarriere gjør det godt å finne frem til konkrete løsninger, uten alltid å måtte analysere de bakkenforliggende årsaker til konflikten: – Kort sagt å erkjenne det dumme man har gjort, beklage det og av og til gi løfte til seg selv og omverdenen om at det ikke skal skje igjen, oppsummerer Ingerid Ravnsborg.

Kari Ronge

kari.ronge@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

- Christie N. Konflikt som eiendom. Tidsskrift for rettsvitenskap 1977; 90: 113–32.